

Göreceli Konum Nedir? Bingöl'ü Tanıyalım!

Göreceli Konum Nedir?

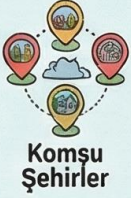

Bir Yerin Adresi: Göreceli Konum

Bir yerin çevresindeki başka yerlere, dağlara, denizlere veya önemli yollara göre nerede olduğunu belirtmeye göreceli konum denir.

Konumu Belirlerken Neler Kullanırız?

Bir yerin göreceli konumunu anlatmak için yönlerden, komşu şehirlerden, dağ ve nehir gibi doğal özelliklerden, yullardan ve tarihi yerlerden faydalanırız.

Komşu Şehirler

Doğal Özellikler

Tarihi Yerler

Günlük Hayatta Göreceli Konum

Adres tarif ederken sıkça kullanırız: "Okulun karşısındaki park" veya "Kütüphanenin yanındaki fırın" gibi ifadeler göreceli konuma örnektir.

Haritalar Bize Yardım Eder

Siyasi haritalar şehir sınırlarını ve komşuları, fiziki haritalar ise dağ, ova ve göl gibi doğal unsurları göstererek konumu anlamamızı kolaylaştırır.

Haydi Tahmin Edelim: Ben Hangi İlim?

ORDU

Çevremde Samsun, Giresun, Sivas ve Tokat var. Canik Dağları beni çevreler ve Çambaşı Yeylası ile ünlüyüm.

AĞRI

Adımı efsanevi dağımdan alırım. Güneyimde Van Gülü, doğumda ise İran'a açılan Gürbulak Sınır Kapısı bulunur.

MERSİN

Adana'nın batısındayım. Akdeniz kıyısındayım ve büyük bir limanım var. Sertavul Geçidi ile İç Anadolu'ya bağlanırım.

SİVAS

Konya'dan sonra en geniş topraklara sahibim. Ülkemisin en uzun nehrî sınırlarında doğur. Divriği Ulu Camii ve Sivas Kongresi ile tanırım.

KARS

Kuzayimde Ardahan, batımda Erzurum, doğumda ise Ermenistan sınırı vardır. Tarihi Ani Harabeleri ile ünlüyüm.

Yakından Tanıyalım: BİNGÖL

Yeryüzü Şekilleri

Dağlık ve engebeli bir yapısı vardır. Bingöl Dağları, Şerafettin Dağları ve Karlıova Platosu önemlidir. Bu yapı iklimi, ulaşımı ve ekonomiyi etkiler.

Ulaşım Yolları

Erzurum-Diyarbakır karayolu üzerindedir. Havalimanı ve Genç ilçesinden geçen demiryolu bulunur. Bu hatlar ticareti canlandırır.

Su Kaynakları

Murat Nehri'nin kolları, Peri Suyu ve Yüzen Ada'nın bulunduğu krater gölü gibi zengin su kaynakları tarım ve hayvancılığı destekler.

Doğal Güzellikler ve Tarihi Mekanlar

Yüzen Ada, Cır Şelalesi, Kös Kaplıcaları, Zağ Mağarası, Kığı Kalesi ve İsfahan Bey Camisi gibi yerler turizm potansiyelini artırır.

Zengin Kaynaklar

İlçalar kaplıcaları gibi jeotermal kaynaklar, kırım yatakları ve hayvancılık için verimli yaylalara sahiptir.

Çevremiz Nasıl Değişiyor? Doğal ve Beşerî Çevre

ÇEVREMİZİ TANIYALIM: DOĞAL VE BEŞERÎ

DOĞAL ÇEVRE

İnsan etkisi olmadan, doğada kendiliğinden bulunan unsurlardır.

Doğal Çevre Örnekleri

BEŞERÎ ÇEVRE

İnsanların doğal çevreyi değiştirerek oluşturduğu yapay unsurlardır.

Beşerî Çevre Örnekleri

Yaşadığımız dünya, iki tür çevreden oluşur: Kendi kendine var olan "Doğal Çevre" ve insanların yaptığı "Beşerî Çevre". Bu iki çevre birbiriyle sürekli etkileşim halindedir ve zamanla değişir.

NEDEN SÜREKLİ DEĞİŞİR?

Nüfus Artışı
Daha fazla insan, daha fazla ev ve yiyecek ihtiyacı demektir.

Teknolojik Gelişmeler
Yeni makineler ve aletler, çevreyi daha hızlı değiştirmemizi sağlar.

Sanayi ve Ulaşım
Fabrikalar ve yeni yollar doğal alanların şeklini değiştirir.

İhtiyaçların Değişmesi
Yaşam tarzımız değiştiğinde yeni tesislere, binalara ihtiyaç duyarız.

Doğal Afetler
Sel, deprem ve heyelan gibi olaylar çevreyi aniden değiştirebilir.

DEĞİŞİMİN SONUÇLARI: İYİ VE KÖTÜ YÖNLERİ

OLUMLU SONUÇLARI (+)

OLUMLU SONUÇLARI (-)

ÇEVREMİZİ KORUMAK BİZİM ELİMİZDE!

Ağaç Dikelim
Geleceğimize netes olalım.

Suyu Boşa Harcamayalım
Su kaynaklarımızı dikkatli kullanalım.

Geri Dönüşüm Yapalım
Çöpleri doğru kutulara atarak doğayı koruyalım.

Enerjiyi Tasarruflu Kullanalım
Gereksiz yanan ışıkları kapatalım.

Doğal ve Tarihi Güzelliklere Sahip Çıkalım
Hem doğayı hem de geçmişimizden kalan eserleri koruyalım.

Doğal Afetler ve Etkileri

Afet Nedir? Temel Kavramlar

Doğa Olayı

Rüzgâr, yağmur, kar gibi doğada her gün meydana gelen normal olaylardır.

Risk

Bir doğa olayının zarara yol açma ihtimalinin tahinin edilmesidir.

Afet

Doğa olaylarının insanlar ve çevre üzerinde büyük can, mal ve çevre kayıplarına neden olmasıdır.

Ülkemizde Görülen Afet Türleri

■ Kırmızı renkler en yüksek riskli alanlardır.

Deprem

Yer kabuğundaki kırılmalar sonucu oluşan sarsıntılardır. Türkiye'nin büyük bir kısmı deprem koyağında olduğu için en çok can ve mal kaybına yol açan afettir.

Risk: Bayamkız kınaler, fay hatları üzerine yerleşim.
Sonuç: Binaların yıkılması, olaşım ve iltişim sorunları.

Sel

Aşırı yağışlar veya karların hızla erimesiyle oluşan su taşkınlarıdır.

Risk: Aşırı yağış ve ani kar erimeleri.
Sonuç: Erter, tarlalar ve yollar solar altında kalır.

Heyelan (Toprak Kayması)

Eğimli arazilerde toprağın veya kayaların aşırı yağış sonucu aşağıya kaymasıdır.

Risk: Fazla eğim ve şiddetli yağış.
Sonuç: Yorlaşım yerleri ve yollar kapanabilir.

Çığ

Dağlık ve eğimli yamaçlarda kirlen ker kütlelerinin aşağı değru kaymasıdır.

Risk: Eğimli alanlarda biriken kar.
Sonuç: Can kayıpları yaşanabilir ve yerleşim yerleri kar altında kalabilir.

Erozyon

Toprağın verimli üst kısmının su ve rüzgârla taşınmasıdır.

Risk: Bitki örtüsünün yok edilmesi.
Sonuç: Tarım arazileri verimsizleşir.

Orman Yangını

Doğal veya insan kaynaklı nedenlerle ormanların yanmasıdır.

Risk: Kuraklık ve dikkatsizlik (otek, yakmak vb.).
Sonuç: Canlılar ve bitki örtüsü yok olur.

Hortum

Ani hava değışimleri sonucu oluşan çok şiddetli ve dönen rüzgârlardır.

Risk: Ani ve güçlü kava hareketleri.
Sonuç: Çatılar uçar, evler yıkılabilir.

Obruk

Yer altı sularının çekilmesiyle toprağın çökmesi sonucu oluşan büyük çukurlardır.

Risk: Yer altı sularının açırı kullanılması.
Sonuç: Tarım arazileri zarar görür.

Afetlere Karşı Nasıl Hazırlıklı Olunur?

Kurumlar ve Kuruluşlar Ne Yapar? (AFAD, Belediyeler vb.)

Afet Öncesinde

Toplumu bilinçlendirir, afet planları kazırlar ve tatbikatlar yaparlar.

Afet Sonrasında

Arama-kurtarma çalışmaları yapar, barınma ve sağlık gibi temel ihtiyaçları karşılarlar.

Bu kurumlar toplumun güvenliği için çalışır.

Birey Olarak Biz Ne Yapmalıyız?

Afet Öncesinde

Afetler hakkında bilgi edinmeli ve ailemizle birlikte bir afet planı hazırlamalıyız.

Afet Sırasında

Sakin kalmalı, panik yapmamalı ve güvenli alanlara (çöik-kapan-tutun gibi) yönelmeliyiz.

Afet Sonrasında

Yetkililerin uyarılarını dikkatle dinlemeli ve yardım ekiplerinin ini zorlaştırmamak için telefonları gereksiz yere meşgul etmemeliyiz.

Herkesin alabileceği basit ama hayat kurtaran önlemler vardır.

Türkiye'nin Komşuları

Türkiye, Avrupa ve Asya'yı Birleştiren Bir Köprüdür

Coğrafi konumu sayesinde Türkiye, her iki kıtadaki komşularıyla da önemli ilişkiler kurar.

Komşuluk İlişkileri Önemlidir

Ülkeler siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel alanlarda iş birliği yaparak gelişirler.

Tanımak, Anlayışı Artırır

Komşularımızın kültürünü, başkentini ve dillerini öğrenmek barışı ve iş birliğini güçlendirir.

1. Yunanistan

Başkent: Atina | Yönetim Şekli: Cumhuriyet | Para Birimi: Avro
Dili: Yunanca

2. Bulgaristan

Başkent: Sofya | Yönetim Şekli: Cumhuriyet
Para Birimi: Leva | Dili: Bulgarca

3. Gürcistan

Başkent: Tiflis | Yönetim Şekli: Cumhuriyet
Para Birimi: Lari | Dili: Gürcüce

4. Ermenistan

Başkent: Erivan | Yönetim Şekli: Cumhuriyet
Para Birimi: Dram | Dili: Ermenice

5. Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti (Azerboyca)

Başkent: Nahçvan | Yönetim Şekli: Cumhuriyet
Para Birimi: Manat | Dili: Azerice

6. İran

Başkent: Tahran | Yönetim Şekli: İslam Cumhuriyeti
Para Birimi: Riyal | Dili: Farsça

7. Irak

Başkent: Bağdat | Yönetim Şekli: Cumhuriyet
Para Birimi: Dinar | Dili: Arapça

8. Suriye

Başkent: Şam | Yönetim Şekli: Cumhuriyet
Para Birimi: Suriye Lirası | Dili: Arapça

Türkiye'nin Sembolleri

Her bağımsız devletin bayrak, para birimi ve resmi dil gibi kendi kimliğini oluşturan sembolleri vardır.

Bayrağımız, Dilimiz, Paramız ve Başkentimiz

Bayrak: Türk Bayrağı | Para Birimi: Türk Lirası

Resmî Dil: Türkçe | Başkent: Ankara